

NOTAT FRA FOLKEMØTE 11. APRIL 2019 PÅ LEKANG SKIHUS – tema landbruk

I anledning det pågående arbeidet med ny kommuneplan for Hadsel arrangerte kommunen, Hadsel Bondelag og Hadsel Sau & Geit åpent møte på Lekang skihus på Lekang i Hadsel. Møtets varighet var fra 19 til 21.30.

Programmet var som følger:

- Velkommen v/av Hadsel Bondelag Finn Hokland
- Innledning v/rådmann Ola Morten Teigen
- Presentasjon om arbeidet med kommuneplan v/spesialrådgiver Hans Christian Haakonsen
- Innspill og spørsmål fra de oppmøte

Følgende personer var på møtet:

Navn:	Rolle:
Karstein Kristoffersen	Representant for næringa
Jens-Are Jenssen	Representant for næringa
Jann-Tore Johansen	Representant for næringa
René Cortis	Representant for næringa
Thomas Johansen	Representant for næringa
Geir Amundsen	Representant for næringa
Anna H. Vollebu	Representant for næringa
Stig Johnsen	Representant for næringa
Terje A. Husby Rasmussen	Representant for næringa
Ørjan Berger	Representant for næringa
Knut Joakimsen	Representant for næringa
Gyro Bruun	Representant for næringa
Fred O. Bruun	Representant for næringa
Arvid M. Husby	Representant for næringa
Øystein Joakimsen	Representant for næringa
Per Ivar Hultgren	Representant for næringa
Elisabeth Hokland	Representant for næringa
Karsein Hansen	Representant for næringa
Geir Bendiksen	Representant for næringa
Ernst H. Olsen	Representant for næringa
Frøya Sivertsen	Representant for næringa
Rolf André Fjordbakk	Representant for næringa
Ragnhild Renna	Representant for næringa
Otto Fjordbakk	Representant for næringa
Finn Hokland	Representant for næringa
Lars Nicolaysen	Representant for næringa
Jens-Petter Rønning	Representant for næringa
Ola Morten Teigen	Rådmann
Hans Christian Haakonsen	Spesialrådgiver
Daniel Sowe	Næringssjef
Ellen Marie Winther	Landbrukssjef

Hans Christian Haakonsen var møteleder. Ellen Marie Winther, landbrukssjef var referent.

Info fra kommunen:

Dagens landbruksplan skal innlemmes i strategisk næringsplan. Strategisk næringsplan er en kommunedelplan, som kommer fra kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Det vil også være viktig for landbruksnæringa å ta del i prosessen med utarbeidelse av kommuneplanens arealdel. Dette arbeidet starter til høsten. I arbeidet med landbruksdelen er det viktig å evaluere den nåværende landbruksplanen.

Åpne innspill fra deltakerne, sortert etter tema:

- Om nydyrking: Forbudet om nydyrking rammer næringa negativt. Har kommunen tatt stilling til dispensasjoner etter forbudet ble en realitet? *Svar fra administrasjonen: administrasjonen er positiv til å ta imot søknader. Kommunen tar på alvor utfordringen forbudet utgjør for næringa og vil se på hva som er mulig å få til gitt det nye regelverket.*
- Om forrige landbruksplan: Diskusjon omkring den forrige planen og hvorvidt denne er blitt fulgt opp i tilstrekkelig grad. Viktig å følge opp planer med handlingspunkter med frister.
- Om vann: Kommunen må i enda større grad legge til rette for vannforsyning til alle aktive bruk. *Svar fra administrasjonen: politikerne har bestilt utredning på hva det kreves å gi kommunalt vann til hele kommunen. Kommunen har få ressurser på plan- og prosjektarbeid.*
- Om jordvern: Kommunen ønsker å følge opp jordvern i større grad enn vi har gjort til nå jf. signaler fra overordna myndigheter.
- Om beitenæringa og ressurser: Tips om et for- og hovedprosjekt utført i Tolga, Tynset og Rennebu om beitenæringas betydning for kommunen. Kan dette være interessant for oss også? Beitenæringa utgjør en betydelig andel av verdiskapning og ressursutnyttelse her og – og vi trenger hjelp fra faglig hold for å belyse hvilke ressurser vi har både på innmark og utmark.
- Om gran: næringa har problemer med at grana sprer seg – utover foryngelsesplikten – at den selvsprer seg ved rotskudd og frø. Den tar over. Her trenger næringa et samarbeid med kommunen for å få bukt med problemet. Det er også et ønske om at kommunen må støtte landbruksaktører som ikke vil følge foryngelsesplikten. *Svar fra administrasjonen: Kommunen ønsker økt avvirkning på tømmeret som står på rot i dag, og tror vi vil få dette til med den nye tømmerkaia som planlegges på Børøya.*

Etter dette stilte kommunen et stort spørsmål:

IVARETAR DEN LOKALE LANDBRUKSPOLITIKKEN BEHOVENE DERE SER I DAG?

Innspill fra de oppmøtte:

- Det er flott at landbruket sees på som ei næring. Det er veldig positivt at det kommer inn som en del av næringsplanen.
- Husk på at bønder er enkeltpersonsforetak – og at kommunen bør kommunisere med hvert enkelt foretak i prosessen fremover.
- Vi vil ha folk i bygdene våre.
- På sjakkbrettet er bonden fremst – i Hadsel opplever vi at vi står bakerst på brettet.
- Vi ønsker at kommunen er mer positiv til de som ønsker å overta / mer behjelpelig ved generasjonsskifte.
- Skogbruket er en stor del av næringa – og skogbruksnæringa er en stor ressurs.
 - Kommunen legger til at vi skal fortsette og samarbeide med, og forsterke samarbeidet med skogbrukssjef Gjermund Pettersen som har kontor på Sortland.

- Det er veldig positivt med et slikt møte som i dag. Næringa og kommunen har behov for å snakke sammen.
- Tenk gjerne både kommunalt og regionalt samarbeid på de felt hvor dette kan lønne seg.
- Kommunens næringsfond bør i større grad gis til landbruksnæringa. For eksempel bistå ved kjøp av utstyr, fôr og livdyr i forbindelse med overtakelse.
- Næringas bidrag inn i kommuneøkonomien både direkte og indirekte er betydelig. Dette forventer vi gjenspeiles i kommunens ressursbruk til næringa.
- Vi er redde for at den forrige landbruksplanen har «blitt lagt i skuffa».
- Nyrekruttering er viktig for næringa og for kommunen.
- Brukes pengene kommunen får i overføringer til to stillinger?
 - *Rådmannen svarer: Vi har i dag én full stilling på rådhuset og gir kr 400 000,- til NMSK og til SMIL-midler. [red.anm.: i stillingen på rådhuset inngår også elgforvaltning, samt arbeid med motorferdsel i utmark. I summen som er nevnt inngår også veterinærtilskuddet som opprettholder veterinærtilbudet i kommunen, samt tilskudd til avløsertjenesten og landbruksrådgivninga].*
- Gjerdeproblematikken må tas tak i – og vi trenger hjelp fra kommunen i forhold til grunneiere som ikke følger opp sin gjerdeplikt.
- Vi trenger langsiktige jordleiekontrakter – og oppfølging av dette – som også henger sammen med driveplikten. Det er kjempeviktig at kommunen har ressurser til å jobbe med dette.
- Fins det en nedre grense for driveplikten?
 - *Svar fra landbrukssjefen: nei.*
- Det er en kamp om dyrkbar mark i kommunen.
- Det er en stor andel av leiejord i kommunen. Det kommer til å bli store eierskifter fremover. Har vi tilstrekkelig kompetanse og ressurser i kommunen slik at kommunen kan gå inn i en slags megler/tilretteleggings-rolle? Se eierforhold og parseller i sammenheng med miljø og en rasjonell eiendomsstruktur/arrondering.
 - *Svar fra spesialrådgiver: Hvis vi legger inn arronderingsprinsippet i planverket vårt, vil vi stå sterkere i forhold til arrondering. Det kan og bør også tas inn i klima- og energiplanen: at det må tas arronderingsmessige hensyn ved leiejord og kjøp av jord/konsesjon.*
- Det er veldig viktig at Hadsel kommune gir penger til stordyr-veterinærene, Landbrukstjenesten Midtre Hålogaland og Norsk landbruksrådgivning (NLR) – ikke rør disse tilskuddene. Næringa er avhengig av disse tjenestene.
- Ønsker hjelp fra kommunen til bedre mobildekning for gårdene på Yttersia.
- Næringa bør lage en felles uttalelse til strategisk næringsplan.
- Kommunen oppleves som lite tilgjengelig, i særdeleshet etter at servicetorget ble stengt.
- Jord som kan eller har vært dyrka bør det overhodet ikke gis tillatelse til å bygges på.
- Vi ønsker at det blir mer vanlig å tinglyse gjerdeplikt ved salg av fritidsbolig / tomt til fritidsbolig. Dette vil lette vårt arbeid med kontakt med grunneiere når rettigheter/plikter er tydelige.
- Planlagte hyttefelt må ikke gå på bekostning av beitenæringa.
- Kan arealplanen vaskes for hyttefelt som ikke er i bruk/tatt i bruk til formålet?
 - *Svar fra spesialrådgiver: ja.*
- Kommunen må styre ferdsl i utmark bedre enn det gjøres i dag. Beitedyr og vilt trenger ro.
- Kommunen må tilrettelegge for masseuttak – vi trenger tilgjengelige masser.

- Næringa er positiv til etablering av gang- og sykkelstier. Næringa imøtekommer utvikling på denne fronten.

Ellen Marie Winther
Referent